

LOSOMATEN

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

REUS, Dijous 30 d' Abril de 1903.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

ANY XVIII NUM. 4556

Reus, un mes. Ptas. 1'25
En provincias, trimestre. " 4-
Extranjer y Ultramar. " 8-

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

A la Administració de aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Kiosco del Sol Rambla de las Flores.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

PASTILLAS SERRA: Son las mellors pera curar la TOS

y todas las malaltias del aparato respiratori, porque modifican las mucosas, facilitan la espectoració y fan desapareixe en un sol dia la opressió del pit y l' ofech.

Se poden pendre sense cap perill porque no contenen opi ni morfina. En venen á casa del autor, FARMACIA SERRA, Arrabal de Santa Ana núm. 80, devant del nou casal del Banch d' Espanya y FARMACIA NOVA de don Napoleón Batalla, ex-Portal de Jesús.

AIXAROP DE HIPOFOSFITS

CLIMMENT

Senyors: Climent de gana y de forens se preconizan para estos casos, vaig ensajar los Hipofosfats Climent, trobant consoli lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa. Dr. Llorens de Barcelona.

Senyors Climent de gana y de forens se preconizan para estos casos, vaig ensajar los Hipofosfats Climent, trobant consoli lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa. Dr. Llorens de Barcelona.

GARBELLADURAS

Lo gran reaccionari
Li dihém reaccionari y li dihém gran. ¿Per qué? Perque li dihen gran los que 'l segueixen y proclaman, no porque ho sia. Quedém, en que 'n Salmerón es gran segons ells, y es reaccionari segons nosaltres; y pera conciliar abilds parers, sentém qu' es un gran reaccionari.

Las ideas d' en Salmerón se fondrán com fochs-follets entre nosaltres. Sa ciencia es ciencia estargida; sos ideals ni son seus ni son dels pobles moderns, resultant enmatlleuats, passats de moda y cursis; y en quant a sa política, queda dit tot dihent qu'es política espanyola, ó per mellor dir castellana: cómica a voltas, com en temps de la Gloriosa; trágica ab frecuencia, com a Cuba y Filipinas; vergonyosa sempre.

A ningú se li ocorrerá may qu' un home de ciencia pugui de bona fè dirigir-se al poble parlantli d' amor y llibertat, si no es pera sa educació y son progrés.

¿Qué vol dir que una gran massa aclami y voti avuy a n' en Salmerón; si ho fa inconscientment, com inconscientment aná a morir a Cuba a las ordres del oprobios unitarisme qu' en Salmeron proclama? ¿Qué vol dir qu' ell logri fer grans remats, si lo que falta es fer homes?

Peró ab en Salmerón passa tot lo contrari. Las ovacions que una bona part de poble ha fet a aqueix politich catedràtich a sa arribada a Barcelona, signifcan estancament; y comparadas ab las que 's feren a n' en Pi y Margall ara fa dos anys, signifcan una regressió. En Salmerón simbolisa las ideas velles com en Pi simbolisa las novas. Aquest ens parlava dels drets dels ciutadans ab un criteri científich y humá, basat en la naturalesa. En Salmerón, sense criteri, sense humanitat, ens parla de drets y régims artificiosos, d' una llibertat y una igualtat falsas y menadas retirar. Es un enciclopedista qu' ho sab tot, qu' ho aprengué tot a son temps, no en lo nostre, y que tingué l' acort d' enamorar-se de tot lo dolent. No ha aportat res propi y original, no ha educat al poble. En sa carrera política, com que sempre ha usat motllos velles, aquests a la mellor se li han convertit en pels. Inestable sempre, com tot aquell que no té conviccions, s' ha passat la vida en continens cambis de criteri, essent avuy revolucionari y demá evolucionista, sense qu' en ell evolucionés lo més essencial: son concepte de la llibertat. Aquesta, pera ell, es la república tal com la entengueren los francesos de la revolució; pera nosaltres es l' autonomia.

També nosaltres forem inconscients un jorn, y no es extrany, donchs durant sigles ho ha sigut Catalunya sencera, mancada de personalitat. També nosaltres, enlluernats pel fals llenguatge qu' estavem avecats a sentir als falsos politichs, volguerem en la edad de la irreflexió la república per la república, confonent lo concepte de poble ab lo concepte d' estat. Pero eram nens; ni nostres pochs anys ni l' antiliberal jacobinisme que imperava, ens havian deixat veure mes amples horitzons, y nos acontentavam ab las convencionalis perspectives de las decoracions barroheras que malpiatan los politichs centralistas. Ja havia sorgit lo Catalanisme, y 's comunicá espontaniament a nostras ánimas joves; y compararem, y vegarem que la regeneració que 'ls centralistas predicaban al poble ve a ésser com la fórmula estantissa receptada per un metje adotzenat al malalt ja inconscient, que la pren d' esma ó ab inútil fe, ignorant qu' es l' atmosfera impura del hospital mes que la dolencia lo que l' está matant. Y ara, vers autonomistas, sans y bcnos, no volém fórmulas, no volém receptas, porque no las necessitem, porque'n tenim proq

EL BANUS

METJE-CIRURGIÀ - Dentista
Practica todas las operaciones de la boca: avulsions, ablasions, reseccions, etc.—Reb tots los dias.
DENTADURAS de tots los sistemas. Paladars artificials y contensius pera las fracturas de la mandibula.
Plassa del Castell 1, 1er.—REUS

LIBRERIA DE TOST GERMANOS

ARRABAL JESUS BAIXA
ULTIMAS NOVELTATS LITERARIAS!!
BIBLIOTECA POPULAR DE "L' AVENC" A 50 CENTIMS VOLUM
Obras de Guimerá, Rusinol, Oller, Verdagner, Iglesias, Gener, Massó y Torrents, Catalá, Bassagoiti, Colomer, Almirall, Riquer, Mestres y demés autors tant catalans com castellans y extrangers. Tomos de las Bibliotecas Sempere de Valencia, Tasso, Manecí, Sopena, Lescape, Molinas, Vida literaria, Ambos Mundos y demés que 's publican a Barcelona.
Periódichs Catalans: Joventut, Catalunya, Cu-Cut, La Barretina, La Esquella, La Campana, La Tomasa y demés revistas y diaris que 's publican a Espanya.

GUANOS

FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO
Superiors á 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos
Especial pera vinyas á 13 pts.
Lo propietari que vullga conseguir bonas cullitas que probi los guanos dels senyors
MASSÓ Y FERRANDO.—REUS

JOSEPH GRAU RABASCALL
METJE-CIRURGIÀ
Ex-Alumne intern pensionat per oposició del Hospital de la Santa Creu de Barcelona.
Consulta de 11 á 1 y de 6 á 8
Teléfono número 120
Arrabal alta de Jesús número 20, bis, 2on.
REUS

OBRA NOVA
FLORESCENCIA
Aplech d' ensaigs literaris d' en Hortensí Güell.
2 PESSETAS
De Venda en lo kiosco de D. Pau Balart, Plaza de la Constitució y en la llibreria de D. Pere Tost, Arrabal baixa de Jesús.

ab l'oxigen de nostras montanyas. L'estat tal com está constituhit, ab tantas atribucions nivelladoras, ens fa l'efecte d'un hospital immens ahont cada malalt es un número mes y sols un número; y tant si'l régim es monárquich com republicà, tant si'l gran catèdràtic se titula rey com president, de totes maneres tufeja a clínica; y donchs estém sans, donchs podém fer us de nostres membres conforme a naturalesa, y donchs som actius de mena, no 'ns velém confondre ab los que per lley de rassa ó per malaltia son inactius y restan ajassats y embrutits.

En Salmerón ens ve a dir lo que ja sabíam, lo que per desgracia no podém oblidar: que siguém *uns de tants* en sa república, no que siguém *nosaltres mateizos*. Y nosaltres li contestém que la seva república que 's dia democràtica es lo més gran dels absolutismes, perque aquests no son hipocritas y ella ho es. Vagament vol qu'aném a fer valdre uns drets que no son los primordials nostres. Aquests encara no 'ls ha reconegut ni 'ls definit. Lo títol de ciutadans que se 'ns dona es un dictat ridícul, es una llureya d'esclau dintre d'un estat ahont se proclama lo servey obligatori al emsemp que l'universal sufragi, tan falsos l'un com l'altre, perque 's basan ab una igualtat de mort, fatal y antidemocràtica. Quan siguém amos de casa nostra, quan nostra parla sia reconeguda, quan sian nostres los nostres empleats, quan sian nostras las nostras Corts, quan la representació parlamentaria sia per estaments dignificantse aixís las classes y ab ellas los individus, quan las milicias—gens caldrán milicias—sian voluntarias... alashoras que vingui en Salmerón a parlarnos de república, que sols alashoras podrà parlarne si es que no ha desaparegut ell al desapareixe esmicolat sos vells motllos de polítich caduch.

La república, la democracia, no s'implantan tal com ell vol; fillas de la llibertat y de la diferenciació, naixen de las costums de cada poble y de cada individu. Mentras l'aspiració popular creix ab la civilització propia y verdadera, es per demés parlar de república. Espanya no la té perque no mereix tenirla, perque 's país hont hi abundan los vividors y los estúpits. La vera república está en los païssos civilisats de debó. No s'implanta: existeix ie fet.

Y per aixó cal esser un país lliure; y las regions espanyolas que claman "república", inconscientment, com inconscientment, seguint com autómatas los acorts d'una marxa, envían sovint sos fills a morir, ni concepte tenen de la llibertat, ni altra cosa desitjan que canviar d'amo. Sols Catalunya té aspiracions, sols ella 's comensa a manifestar com a verdader poble. Los catalans que tenen consciencia de lo que son, tenen també tan trist concepte de la república que 'n Salmerón va a *descubrirnos*, que tot y essent ayments d'aytal forma de govern, no deixarian de lluytar per l'autonomia de Catalunya: si la república s'implantés a Espanya. Totas las concessions políticas per democràticas que semblin, forma de govern, separació de la iglesia y l'estat, etc., no son res sense l'autonomia que volém. Per ella y sols per ella emprenen lo camí de la llibertat los homes y 'ls pobles; y nosaltres que ni per religiosos passém ni per passém per monárquichs, doném com autonomistas la má a tothom qu' autonomista 's digui, en acció de respecte als drets de quiscúna, per religió que 's manifesti, per monárquich qu' avuy com avuy se declari, perque cal exposar sas ideas defensa alhora la llibertat dels altres a exposar las sevas.

D' aquesta varietat, d' aquesta autonomia 'n naix la veritable tolerancia, la veritable democracia. D' aquesta varietat y d' aquesta autonomia, ánima de la Catalunya que desperta y refloreix, s'ha declarat enemich lo reaccionari Salmerón, quina ignorancia o quina mala fé! 'l incapacitan per a compèndrens, y que ve entre nosaltres per a apoderarse de la massa popular, ja encibornada per falsos democratas de segona mà, y ostentar sa re-

presentació en las Corts del estat espayol. Lo reaccionari Salmerón no ostentará altra representació que la dels inconscients. La Catalunya que desperta, la Catalunya de demà, se 'n preocupa poch. En Salmerón no representará mes que las ideas mortas, que al anar ab ell cap al gran fossar del centre fan llur veritable camí, deixantnos lliures de bagatge inútil.

Una solució

Una noticia ha arribat fins a nosaltres aquets dias: la de que un catalanista jove, pertanyent al nostre grupo, tenia empenyo en desafiar al senyor Salmerón a pública controversia al Ateneu per a veure qui faria afirmacions mes liberals sense surtirse dels respectius camps, catalanista l'un, republicà unitari l'altre. Però posteriorment sembla que n'ha desistit, considerant al cap y a la fi qu' en Salmerón es home de prou talent per a no creure tot lo que predica al poble. Una discussió, pera que sia formal, reclama convenció en cada un dels interlocutors, y prou li consta a fi de comptes al senyor Salmerón que ni las llibertats que predica al poble son tals llibertats, ni es tan gran com ell diu sa fe en los ideals dels republicans espanyols.

Prou li consta al senyor Salmerón que tota la unió republicana proclamada recentment, y tot l'entusiasme manifestat per sa quefatura, es una convenció que pot desferse d'un moment al altre per poch que a la monarquia ó al govern li plagui.

Y en Silvela té, com se diu vulgarment, la paella pel mànec. Qu'aprofiti la cuestió del Marroch avuy per demà que 'ls republicans fassin perillar (no hi ha perill) las institucions; qu'envihi als quintos espanyols a fer d'héroes (las potencias s'estalviarán aixís la feyna, com sempre); que fassi tocar altre cop als cegos la marxa de Cadix... y apa, *Viva Espanya!* y cap a Melilla falta gent. Lo patriotisme corprén altre cop als moros d'aquí, y tot alló que davant de la unió dels republicans se disol com un grupo de badochs quan cau un ruixat.

Y qui sab, qui sab! Ab las barallas que hi ha entre 'ls republicans a València y a Barcelona, no 's ven pas gayre pròxim lo triomf de la República ab trajo de figuranta. Massa convensut deu estarné en Salmerón. Y com que al cap y a la fi no 's tracta d'anar en lloch, plegar avuy ó plegar demà tot es hu. Los qu' hagin d'aprofitarsen y cobrar la perduda, també ho farán aixís com aixís.

Som reaccionaris

En aquest país del honor y la hidalguia quixoteschs, y de tants y tants endarrerits conceptismes, hi venen com l'anell al dit, en los presents temps de progrés, los conceptismes *novíssims* de reacció y de revolució dels que 'n fan un gasto extraordinari los demagogs de pega, enaltint la revolució tant com poden, y malparlant tant com poden de la reacció. Y la pena més gran pera nosaltres y pera tothom es la d'haver de pensar com ells, donchs qui no hi pensa ja 's pot desar, perque en un tancar y obrir d'ulls li aplican lo dictat de reaccionari y enemich del poble.

Los qu' aixó fan son, naturalment, los revolucionaris de redacció y de club, que feyan de patrons Aranya en las guerras colonials, explotadas per ells fins a la darrera gota de sanch y la darrera pesseta de mercadejar ab las vidas de tants pobres infelissos tament com se mercadeja ab la carn de bestiar. Y sempre en nom de la llibertat.

Com que ab tanta infamia nosaltres no hi estavam conformes, naturalment, eram mais patriotas, separatistas y moltes cosas més; y eram també, naturalment reaccionaris.

Y ve avuy en Rusiñol, y estréna a Romea "L'Héroo", drama en que 's fuhetejan de ferm l'heroisme oficial (aqueix llegat de las edats barbres), lo patriotisme y demés plagas legals qu'embruteixen als pobles; y 'ls únichs que 's disgustan ab las sanas tendencias del nou drama, son aqueixos titulars

amichs de la revolució y enemichs de la reacció.

Y com que nosaltres aplaudim aquellas tendencias, naturalment, som reaccionaris.

Pero com que reacció y revolució en boca d'ells son cosas molt cómicas, y com que nosaltres podém trobar bonas l'una y l'altra segons los casos, segons nostre sentir y segons ens dongui la gana, los dirém lo següent:

Si 'l considerar als unitaris enemichs de la llibertat per republicans que 's dignin; si lo calificarlos de defensors del més criminals absolutismes; si 'l tenir lo do de veure a molts d'ells tals com son, hipocritas y embrotadors del poble; si 'l voler la dignificació d'aquest per lo que fa y es capás de fer, no per lo que ells volén que fassi; si 'l esser tolerant ab totes las ideas y ab totes las creencias noblement y de bona fé professadas; si lo desitjar que desapareguin tots los fanatismes, diguinse religiosos, polítichs ó lo que sian; si 'l defensar tot aixó es esser reaccionari, nosaltres declarém serho. Y 'ls declarém a n'ells, quan no vils, estúpits, y mil voltas més estúpida la massa que 'ls segueix y que tan merescut té lo jon que porta.

En temps de llibertat *diu* qu' estém; no 'ns trobém (*rara avis!*) en estat de guerra; no están suspesas las garantías constitucionals; podém com a ciutadants lliures exposar lliurement nostras ideas, y l'autoritat té lo dever de garantir nostra llibertat. Y no obstant, per imposició dels armats ó de qui sia, a Romea 's vegeren obligats lo diumenge a suspendre la representació de "L'Héroo", donchs l'autoritat no respongué del ordre. Y 'l mateix dia s'havian reunit los republicans en "meeting", a la plassa de toros, y en Salmerón aduná al exercit pera implantar sa república unitaria y absolutista; perque sols aixís podria imposarla, puig lo que 's per educació social, la que predican los Lerroux y comparsas es ben poch edificant.

La *marxa* celebrada en Salmerón n' en Vallés y Ribot, que també hi era y també victorejá a la república, al exercit y a la marina.

¿En que quedém? ó *Viva la reacció ó viva la revolució?*

Ah, ja no hi pensavam! Ara com ara *viva Salmerón!*

LLUIS VIA.

De "Joventut."

Secció oficial

ALCALDIA CONSTITUCIONAL DE REUS

En cumpliment de las disposicions vigents aquesta Alcaldia ha disposat que 's fassi la vacunació franca durant lo mes de Maig tots los dimars y dissaptes de dotze a una de la tarde en lo Dispensari Municipal de las Casas Consistorials.

Al ferho públich encarixo especialment la obligació en que están tots los vehins d'aquesta ciutat de cumplir ab los preceptes de la legislació sanitaria aprop del particular en benefici de la salubritat pública, especialment per aquells que havent arribat als 20 anys de edat no 's troban vacunats.

Haventse senyalat lo dia 10 del proper Maig pera la elecció de Senadors per aquesta provincia, aquesta Alcaldia fa públich que la elecció de compromisaris tindrà lloch en lo Saló de Cent d'aquestas Casas Consistorials lo dissapte dia 2 de dit mes a las 10 en punt del matí ab subjecció a las prescripcions de la vigent lley de 8 de Febrer de 1877.

Lo que s' anuncia pera coneixement del cos electoral.

Reus 29 Abril de 1903.—L'Alcalde, Enrich Oliva.

REGISTRE CIVIL

del dia 29 d'Abril de 1903

Naixements

Esteban Arcalis Sotorra.—Salvador Bonet Gebelli.

Matrimonis

Eugeni Amat ab Rosa Solé.

Defuncions

Vicents Abad Malto, 64 anys, Hospital Civil.—Gertrudis Casas Pallejá, 70 anys, Seminario 51.—Josepha Alsina Llavertia, 56 anys, Raseta Salas 9.

Calendari catalá

Sant d'avuy.—S. Pelegrí
Sant de demà.—S. Felip
Surt lo SOL a las 4 h. y 50 m. y 's pon a las 6 h. 47 m.; surt la LLUNA a las 7 h. 24 m. y 's pon a las 10 h. 10 m.

MERCATS

Dillams de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espluga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espluga de Francolí.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIONS

del dia 28 d'Abril de 1903, facilitadas per don Artur Porta, superior de R. Gispert.

Horas d'observació	Baròmetre aneroide	Temperatura	Humiditat	Velocitat del vent	Dirreció	Class.	Cantit.
9	746.4	13	60	0	S.	cum	0.2
15	746.4	13	60	0	S.	cum	0.8

CLASIFICACION

Ahir a las nou del matí foren trasladadas las despallas del que fou en vida don Anton Pascual y Vallverdú, en quin acte hi va assistir numerossísima concurrencia.

En lo seguici fúnebre hi havia representacions de totes las societats locals, bancarias, económicas, industrials y políticas, aixís com de la premsa y de tot alló que representa vida d'aquesta ciutat, especialment de la Cambra de Comers, Sadera Reusense, y Banchs de Reus y d'Espanya.

A més d'haver acudit totes las classes socials a rendir l'últim tribut d'admiració al home que ab una vida pública y privada exemplar va saberse guanyar la voluntat de tothom, algunas entitats van enviar luxosas coronas fúnebres pera testimoniar d'una manera mes permanent lo dol que las omplia, entre las quals mereix especial menció pel veritable respecte envers la persona del finat y 'l gust exquisit de la corona, la que van oferirli las noyas teixedoras de la fàbrica, Sadera Reusense de la que 'l senyor Pascual era gerent.

Al seu fill, nostre amich Antón Pascual y Cugat y a la seva familia repetim la expressió del nostre condol.

Enterats convenientment del fet al que 's referia un solt de nostra edició d'ahir, podém dir que no resulta certa la baralla que deyam havia tingut lloch entre dos industrials de la Plassa de Catalunya.

Preguem als expressats senyors no 's donguin per ofesos per la noticia que donavam com a simple informació. Reberem la comunicació a las onze de la nit y en aquella hora no 'ns va esser possible averiguar la certesa del fet que celebrém no s'haigí confirmat.

Gustosos fem aquesta rectificació pera satisfacció dels esmentats industrials.

Se'ns prega l' inserció de las següents ratlles:
 "La Real Societat Colombòfila de Catalunya, prega als veïns de Reus y pobles comarcans que hajan agafat ó en lo successiu agafin coloms missatjers, se serveixin portals al local de sa Delegació, Arrabal Robuster, 24, ahont rebrán una crescuda gratificació.
 La Societat s' abstindrà donchs de denunciar ditas agafadas a la Guardia Civil, com hi té dret, puig confia ab la ilustració de tots los aficionats d' aqueixa població y sa comarca.

Demà primer de Maig a las non del mati tindrà lloch una manifestació pública y un meeting pera celebrar la festa del treball.

Los amos de las tendas de pesca salada, ab lo fi de celebrá la festa del 1er. de Maig tindrán tancats sos establiments.

Aquesta nit, al Gran Café del Círcol del carrer Major se hi farà un concert per lo barítono senyor Anguera y'ls professors senyors executaran lo "Marcha triunfal", "Non-tornó", "Roma", "Mefistofele", "Boit", "La Favorita", "Wals-boston", "Serenata", "Aixina, don del mati en la pa-se celebran los funerals de Sant Pere Aixon que fou en rals pera l' etern deca- revaria mare de vida d' Josep Carbonell Alsina.

A las deu d' aquest mati tindrà lloch en lo saló de sessions de las Casas Consistorials de Tarragona l'escrutini general de las eleccions de diputats a Corts de la circumscripció, acte que presidit per un dels senyors Magistrats d' aquella Audiencia provincial.

Demà se reunirà la Junta del Cens ab objecte de procedir a la rectificació del mateix.

Las hortas de Tortosa presentan un bonich aspecte després de las darreras plujas, y'ls sembrats de las montanyas han millorat considerablement, feut confiar que la collita será molt regular aquest any.

Los garrofers estant en estat inmillorable esperant una abundant collita de garrofas.

Las noticias dels pobles circunvehins son també satisfactorias.

Las noticias dels pobles circunvehins son també satisfactorias.

Las noticias dels pobles circunvehins son també satisfactorias.

Las noticias dels pobles circunvehins son també satisfactorias.

Las noticias dels pobles circunvehins son també satisfactorias.

Las noticias dels pobles circunvehins son també satisfactorias.

Las noticias dels pobles circunvehins son també satisfactorias.

Las noticias dels pobles circunvehins son també satisfactorias.

Las noticias dels pobles circunvehins son també satisfactorias.

Las noticias dels pobles circunvehins son també satisfactorias.

Las noticias dels pobles circunvehins son també satisfactorias.

Las noticias dels pobles circunvehins son també satisfactorias.

Las noticias dels pobles circunvehins son també satisfactorias.

Las noticias dels pobles circunvehins son també satisfactorias.

Las noticias dels pobles circunvehins son també satisfactorias.

Las noticias dels pobles circunvehins son también satisfactorias.

Un dels aconteixements mes notables d' aquets temps, es l' invent del "Procediment Indio" del apotecari Pascual, exquisit producte que toona 'ls cabells blancs del color que s' han tingut a la juventut, sens que perjudiqui en lo mes mínim la salud, ni taqui la pell ni la roba, reproduceix lo cabell, priva sa caiguda y fa desapareixer completament la caspa.

Se ven en lo Carrer de la Font; número 13 y a las principals Perfumerias y Perruquerias.

Diposit general: J. Uriach y C.^a-BARCELONA

D. MANEL DE PEÑARRUBIA

Procurador dels Tribunals

Ha traslatat son despatx a la

rambla de Sant Joan, número 30-3er.

TARRAGONA

FINALMENT JOH LECTORS!

Podém anunciar que ha sigut vensut lo terrible mal venéreo y sifilitich. Pera detalls llegeixis en 4.ª plana, "Milagrosos confits ó Injecció anti-venéreo y Roob anti-sifilitich CONSTANCI.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT

de Tarragona

Embarcacions arribadas ahir

De Marsella en 1 dia, napor norueg "Solferino" ab tránsit, consignat als senyors Boada Hermano.

De Valencia en 16 horas, vapor "Vicente Sanz", ab efectes, consignat a la senyora Viuda y S. de P. Ferrer y Mary.

De Huelva y escalas, en 12 dias vapor senyors Mac-Andrews y C.^a

De Huelva y escalas, en 10 días, vapor "Grao", ab efectes, consignat a don Ramón Musolas.

De San Pedro del Pinatar en 4 dias, l. "Mariana", ab sal, consignat a don Manel Rodriguez.

Despatzadas

Pera Valencia, vapor "Vicente Sanz", ab efectes.

Pera Denia, l. "Mariana", ab efectes.

CAMBIS CORRENTS

en lo dia d' ahir, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner	Paper
Londres 90 dij	—	34'80	—
" 60 "	—	—	—
" 3 dijv	—	—	—
" vista.	—	—	34'25
Paris 90 dijv.	—	—	—
" 8 dij.	—	—	—
" vista.	—	35'80	—
Aix 8 0/0	—	—	—
Amberes 90 dijv.	—	—	—
Marsella 90 dij.	—	—	—
" 8 dijv.	—	—	—
" 4 vista.	—	—	—
Perpignan 90 dij.	—	—	—
" 8 dijv.	—	—	—
Hamburgo 90 dij.	—	—	—
" 8 dijv.	—	—	—
" 8 vista.	—	—	—

Cambi anterior de

Valors locals	Diner.	Paper.	Oper.
645 Gas Reusense.			
625 Industrial-Farinera.			
740 Banc de Reus de Descomptes y Prestams.			
100 Manufacturera de Coton.			
27'50 C. Reusense de Transvias.			

C. Reusense de Transvias privilegiadas 5 per 100.
 Electra Reusense.
 Manicomi de Reus.

BOLSI DE REUS

Carrer Monterols, 27

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	75'93	Cubas del 68	—
Colonial	—	Cubas del 90	—
Orenses	34'35	Amortisable	96'35
Norts	60'30	Ob. 5 p % Almansa	103'62
Alicants	96'—	Id. 3 p % Fransas	58'92
Vitalici V.	—	Id. 3 p % Orense	53'50

PARIS MADRID

Exterior — Interior 75'57

— GIROS —

Paris 36'35 Londres 34'32

TELEGRAMA DE PARIS

Exterior.	87'97
Portugués	32'22
Rio Tinto.	12'63
Norts.	210'—
Alicants.	335'—

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paisos.

J. MARSANS ROF Y FILLS

REPRESENTANT, F. CABRÉ GONZALEZ

Carrer Santa Ana, 19.

Cotisació a Barcelona a las 16 d' ahir

Interior	75'72	BARCELONA
Amortisable 5 p %	96'35	Francs 36'35
Colonial	—	Lliuras 36'—
Mercantil	—	MADRID
Norts	60'30	Interior 87'90
Obs. Fransa 2 1/2	59'—	Exterior 87'90
Id. Almansa 5 0/0	103'75	Norts 210'
Id. Id. aig	—	Alicants 336'

Ordres de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors. Descompte de cupons. Compra de monedas d' or y bitllets extrangers. Giros sobre Barcelona, Madrid y Paris.

ANUNCIS PARTICULARS

CLÍNICA DE MASSATJE

DE

P. DURÁN, METJE-CIRUJIA

Carrer Osset núm. 1, pis primer, cantonada al dela Presó.—Reus.

Ab lo massatge manual y vibratori s' obtenen rápidas y sorprendents curacions en las enfermetats següents:

Articulars.—Esguinzes, Torceduras, Lumbago (Hunat,) Luxacions, Fracturas Artritis traumáticas, etc.

Nerviosas.—Insomni, Histerisme, Jaqueca (migranya), Gastralgia, Enteralgia, Sciatica, Corea (ball de San Vicio), Ataxia locomotri, Tremolor en las mans dels escribes, etc.

Generals.—Anemias, Clorossis, Asma esencial, Palpitacions, Dispepsias, Astringencies de ventre y Cálculs renals y hepáticos, etc.

ANUNCI

Jaume Fochs, Contratista d'obras, ha traslatat son domicili al carrer Major, núm. 15. Reb los encarrecs al Café del Círcol.

AVIS IMPORTANT

Douya Marina Gavaldá Caparó, profesora

en parts, aprobada per la Real Academia de cirujia y medicina de Barcelona, ofereix sos serveys a cuantas personas desitjin probar sa inteligencia.

A mes de tindre una gran práctica y notabilitat en parts, s' ha distingit durant molts anys en enfermetats de la higiene de las donas; ciencia atquirida en companyia de diferents especialistas de Barcelona.

Consulta tots los dias de 1 a 3 tarde

Arrabal Robuster, 10, 1er. Reus

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

HORT DE PAU ABELLÓ

Se ven en lo carrer del Roser, 4.

TEATRO CIRCO

La Junta de Govern de la societat "El Círculo", admitirá proposicions pera l'arrendament del Teatro Circo de sa propietat durant la tempora d' istiu que comensará lo quinze del vinent Maig y acabarà al 31 d' Octubre del corrent any. No s' fica classe determinada d' espectacles.

Los que vulguin presentarlas tindrán de ferho abans del trenta del corrent mes d' Abril en la Secretaria de la Societat.

La Junta se reserva la facultat d' acceptar la proposició que estimi mes convenient ó rebutjarlas totas.

Reus 8 d' Abril 1903.—Lo Secretari, Joan Odena.

SE VEN

Se cadirà a un preu módich una magnífica casa de camp y aprop de 4 jornals de terra, a mitj hora d' aquesta ciutat. Está plantada de garrofers, olivers y abundant en arbres fruiters, posseix pou ab aygua abundant y cinya y sis horas d' aygua setmanals d' una abundant mina.

Los avellaners y demás arbres fruiters son plantats de 6, 7 y 8 anys enrere. Pera informes en aquesta Redacció.

COTXES FÚNEBRES

EN VENTA

Ni ha de 1ra., 2na., 3ra., 4ta. y 5ta. classe ab tots sos adornos necessaris.

Pera informes en aquesta Ciutat, Arrabal de Sant Pere número 24, entressol.

APRENENT

Se'n necessita un en aquesta impremta.

GRAN CAFÉ DEL CIRCOL

de Francisco Fochs

MAJOR 15-REUS

Grans Concerts de cant, piano y armonium per reputats professors d' aquesta ciutat tots los dijous y dissabtes a la nit.

Comensará a las nou.

B. SANTOS Y VALL

Ofereix sa cooperació activa y formal als catalans, no residents a Madrid, qu' hi tingan ó vulgan establirhi negoci.

Alcalá, 110, 2n. eta.-MADRID.

IMP. CARRERAS Y VILA.

SERVEY DE FERROCARRILS

NOU HORARI

LÍNEA DELS DIRECTES

De Reus a Barcelona

Surtida	Correu	4:53 matí; arribada	8:34 matí
	Exprés	7:05 " "	9:14 " "
	Mixto	8:41 " "	1:03 trde
	Merc.	12:07 " "	8:02 nit.
	Correu	2:14 trde.	5:24 trde
	Mixto	7:14 " "	10:19 nit.

De Barcelona a Reus

Surtida	Merc.	5:15 matí; arribada	3:06 trde
	Mixto	6:01 " "	11:30 matí
	Correu	9:47 " "	1:05 trde
	Omb.	12:35 " "	5:32 " "
	Mixto	2:26 trde.	7:11 " "
	Exprés	7:26 " "	9:38 nit.

De Reus a Saragossa

Surtida	Correu	1:35 trde; arribada	8:35 nit.
	Mixto	7:57 " "	6:36 matí
	Exprés	9:44 nit	3:01 " "
	Merc.	3:36 trde.	11:54 nit.
	"	5:32 matí	8:51 matí

Dels dos darrers lo primer no mes arriba a Casp y lo segon a Mora.

De Saragossa a Reus

Surtida	Exprés	1:50 matí; arribada	6:59 matí
	Correu	7:— " "	2:06 trde
	Mixto	10:05 nit	8:11 matí
	Merc.	0:38 matí	11:27 " "
	"	6:59 trde	10:15 nit.

Dels dos darrers lo primer surt de Casp y lo segon de Mora.

LÍNEA DEL NORT

De Reus a Lleyda

Surtida	Correu	8:29 matí; arribada	11:35 matí
	Mixto	6:05 trde.	9:57 nit
	Merc.	1:45 " "	" "

Lo tren que va col·locat en últim terme, no més arriba a Vimbodí.

De Lleyda a Reus

Surtida	Mixto	5:28 matí; arribada	9:29 matí.
	Correu	4:05 trde.	7:09 trde.
	Merc.	" "	1:39 " "

Lo tren que va col·locat en últim terme surt de Vimbodí.

De Reus a Tarragona

Surtida	Mixto	8:16 matí; arribada	8:45 matí.
	"	9:44 " "	10:18 " "
	Merc.	2:30 trde.	3:05 trde.
	Correu	7:17 " "	7:48 " "

De Tarragona a Reus

Surtida	Correu	7:45 matí; arribada	8:15 matí.
	Merc.	12:22 trde.	1:— trde.
	Mixto	5:08 " "	5:46 " "
	"	8:— nit	8:38 nit.

FERRO-CARRIL ECONOMICH DE REUS A SALOU

Servey de trens que regeix desde 1 dia 29 Setembre de 1902.

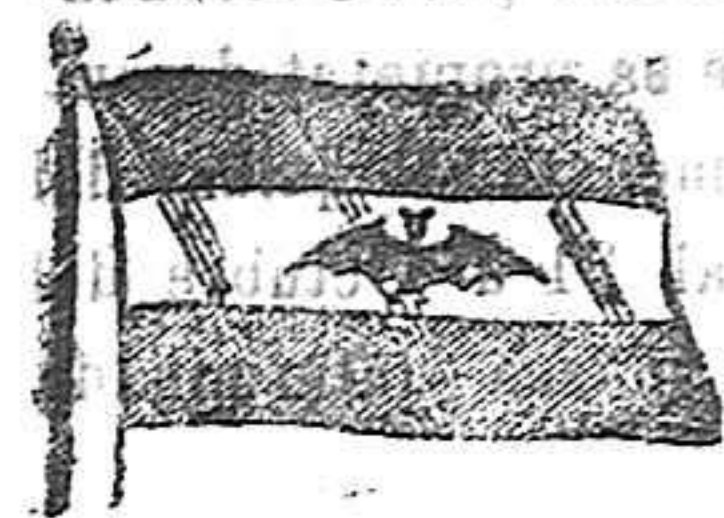
Sortidas de Reus: al matí 4:10.—10.—A la tarde a las 2:47.—4:15.

Sortidas de Salou: al matí a las 4:56.—11:04. A la tarde a las 5:32 y 7:40.

FONDA Y RESTAURANT D'EUROPA DE

D. ANTON BARDOY
HABITACIONS Y SERVEYS INMILLORABLES
CARRER DE EN MEDIO
CASTELLÓ DE LA PLANA

Companyia valenciana de navegació

LÍNEA REGULAR DE GRANS Y RÁPITS VAPORS ENTRE ESPANYA Y LAS COSTAS DE FRANCIA Y ITALIA
VAPORS DE LA COMPANYIA: SAGUNTO, JÁTIVA, ALCIRA, CABAÑAL, GRAO, MARTOS Y DENIA
Surtidas fijas y semanals del port de Tarragona pera MARSELLA y GÉNOVA los dimars de cada setmana ab escala quinzenal a LIORNA.

Servey setmanal pera Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva tots dijous.—Viatjes extraordinaris a Marsella y Costa de Italia.—Luxosas cambras.—Llum eléctrica

Se atmet passatge y carga a fletes reduits.—Se atmet carga ab flete carregat y coneixement directe pera New-York, Boston, Nápoli, Triésté, Fiumé, Odessa, Braïlla, Galatz, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, etc., ab trasbord a Génova y Argel ab trasbord a Alacant.

Agent: **DON ROMÁN MUSOLAS**, carrer de Apodaca, 38.—Teléfono núm. 34.—TARRAGONA

MILAGROSOS CONFITS

ó injecció antivenérea y roob antisifilitich

COSTANZI

Mils y mils de celebritats métricas, després d'una llarga experiencia, s'han couventat y certifiat, que pera curar radicalment ab dos ó tres dias la purgació recient y ab cinch ó sis dias la crónica, gota militar, úlceras, flux blanc de las donas, arenilla, catarro de la "vejiga", escossors uretrals, cálculs, retencions d'orina, y ab 20 ó 30 dias los extrenyiments uretrals (estrechez) encor que sigan crónicas de més de 20 anys, evitant las perillósissimas sondas. No hi ha medicament més milagrós que 'ls CONFITS ó Injeccions Costanzi.

També certifiican que pera curar qualsevol enfermetat Sifilitica ó herpética, en vista de que lo Iodo y'l Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la sifilis y herpes, sino que extreu los mals efectes que produheixen aquestes substancies, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fàcils de curar. A. Salvati Costanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit d'aquets especifichs; per medi del tractament especial ab éll, admet als increduls, lo pago després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos y era'ls qui no vulgan usar injeccions, pessetas 5. Roob anti-sifilitich y anti-herpétich, pessetas 4.

De venta en totas las bonas farmacias.
A Reus: en la de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Carpa, Plassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2, y en la Drogueria de D. Francesch Freixa, Plassa de Prim, núm. 1.

Consultas métricas a Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.ª tots los dilluns, dimecrés y divendres a las 12.

Societat general de Transports marítims a

SERVEYS DEL MES D' ABRIL DE LA PLATA

LÍNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA
Sortirà de Barcelona lo 21 d' Abril directament pera Montevideo y Buenos Ayres lo magnífich y rápit vapor francés

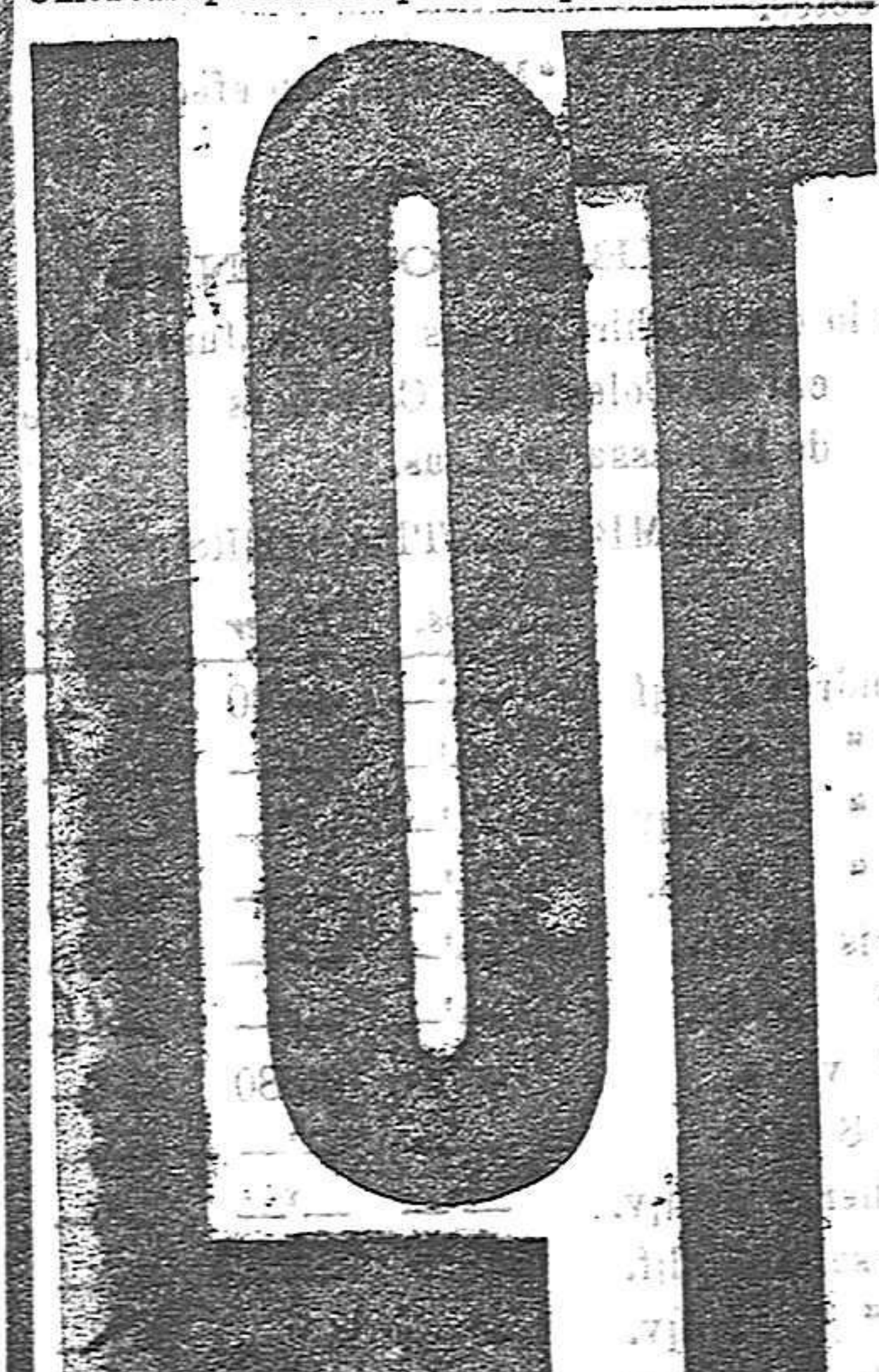
Principal.—BARCELONA. Francesch, 25, prin-

APERITIU-CORROBORANT

Tónich-febrífugo

THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P. BARCELONA

Unica casa productora pera la exportació a América

SE PREN ab aygua, ó pur: abans de menjar com aperitiu; després com digestiu.
Demanis en tots los cafés, ultramarins, casinos, confiterias, etc.
Los pedidos, aixi per Espanya com pera América, deuen dirigirse a The Cosmo S. en C. y de C. en P.—BARCELONA.
Agent General a Reus, Joseph Martorell, S. en C. Carrer Monterols número 30.

Certificat núm. 9.909
Don Joseph Muñoz, Metge Titular de Vergel, districte de Denia.

Certifico: Que desde fa dos mesos vinch formulant l' Elixir Verdi, havent obtingat molt favorables resultats, especialment en una dona casada de nou que venia sufrint una pertinás gastralgia, consecuencia de lo qual havia esperimentat digestions difícils, pérdida de forsas, continun estrenyiment y constants desvaneyments.

Ab l' ús de tres pots d' Elixir Verdi he observat tan gran millora que, pot dirse, está ja completament bona.

Lo que tinch lo gust de comunicar pera satisfacció de vostés y estimul dels pacients. Joseph Muñoz, metge cirurgiá.

Se ven en totas las farmacias
PREU 2 PESSETAS
Agent general a Reus, Joseph Martorell, S. en C.—Carrer Monterols núm. 30.

EMPLASTOS POROSOS DE

Alcock

Son éstos un remedio universal contra dolores de riñones (los cuales son tan frecuentes en las mujeres). Ellos producen un alivio instantaneo. Se aplica el emplasto donde se siente el dolor.

DIRECCIONES PARA EL USO.

En caso de dolor en la region de los riñones ó en caso de una espalda debil, aplíquese el emplasto de la manera arriba indicada. Se aplica el emplasto Alcock en el sitio donde se sufre el dolor.
En el caso de reumatismo ó dolor de hombros, todos los otros partes ó en el caso de una torcedura, embotamiento etc. y en el de pies dolientes, cortase el emplasto en las dimensiones y formas precisas y aplíquese a la parte enferma de la manera arriba indicada.

REUMATISMO, RESFRIADO, TOSES, PECHO DÉBIL, ESPALDA DÉBIL, LUMBAGO, ISQUIÁTICA, etc.

Los emplastos Alcock son superiores a todos los otros emplastos. Han sido empleados desde el año de 1847.
Emplastos Alcock para callos.
Estos los alivian inmediatamente, impidiendo la presion y curan dentro de breve tiempo, extrayendo los callos completamente.

MÁQUINAS SINGER PERA COSÍ

SUCURSAL a Tarragona Demanen lo catalech ilustrat que 's dona franch

SUCURSAL a Tortosa Recomaném la máquina bobina central para treballs artísticos y us doméstich.

SUCURSAL A REUS MONTEROLS 40
No equivocás, Monterols 40!